

เงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต

The condition affected accessibility of e-bidding between government sector
and state enterprises (SME) in category of manufacturing business

สมพงษ์ วาทินชัย¹ และ ชุฬีรัตน์ เจริญพร²

Sompong Vatinchai¹ and Chuleerat Charoenporn²

^{1,2}หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

^{1,2}Master of Arts, Collage of Social Innovation, Rangsit University, Thailand

E-mail: ¹sompong.wathinchai@gmail.com

Received February 23, 2022; Revised June 18, 2023; Accepted June 19, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต และ 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต เป็นงานวิจัยเชิงศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่ และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 บริษัท ประกอบด้วย ตัวแทน S.K.POWERABLE CO.,LTD ตัวแทน DESIGN-ALTERNATIVE CO.,LTD. และ NEOLAB INTERNATIONAL CO.,LTD. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพร้อมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า 1) ระเบียบ/ข้อกำหนด พบว่า บริษัท ที่ไม่มีประสบการณ์จะขาดความเชื่อมั่นในการเข้าถึงระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) เนื่องจากยังไม่เข้าใจระเบียบข้อกำหนด จึงมีแนวคิดว่าจะระบบมีความยุ่งยาก ซับซ้อน หลายขั้นตอน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการขั้นตอนการประกวดราคาได้ 2) ภาวะผู้นำ ผู้นำที่ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิตจำเป็นต้องมีความเข้าใจและศึกษาระเบียบข้อบังคับของระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อย่างชัดเจน 3) คุณสมบัติ บริษัท ที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมประกวดราคา สามารถเข้าถึงและผ่านการประกวดราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ e - Bidding ได้มากกว่าผู้ค้าที่ไม่มีประสบการณ์

คำสำคัญ: ระบบจัดซื้อจัดจ้าง; วิสาหกิจขนาดกลาง; ธุรกิจด้านการผลิต

Abstract

The purpose of this research is to further understand : 1)To study the accessibility of The Thai Government Procurement also known as e-bidding, with the government sector and the state enterprise (SME) 2) The study the condition affected accessibility of e-bidding with small and medium enterprises (SME) in category of manufacturing business by documentary research, field research and in-depth interviews. There are 3 concerned company contained with the representative of : 2.1 S.K.POWERABLE CO.,LTD 2.2 DESIGN-ALTERNATIVE CO.,LTD 2.3 NEOLAB INTERNATIONAL CO.,LTD The research tool is Semi-structured interview by analysing all the information which is content analysis combined with related literature reviews. The study found : 1) The relation found unexperienced company lack of assurance to access into Thai Government Procurement (Electronic Government Procurement: e-GP) according to uneducated of e-bidding regulation, complicated, and complex system.This is the reason why they are unable to access to e-bidding 2) The Leadership issue : Since the leadership who can run medium and small enterprise or manufacturing business, They must to clearly educated more knowledge about law and regulation of Thai Government Procurement. 3)The experienced company with high qualification can easily accessed e-bidding better than unexperienced company.

Keywords: Thai Government Procurement; Small and Medium Enterprise; Manufacturing

บทนำ

ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะต้องเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจให้ทัดเทียมกับตลาดโลก ซึ่งปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยไม่สามารถแข่งขันในตลาดระดับสากลได้มีผลมาจากปัญหาการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจจากการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยีที่มีความเชื่อมโยงและแข่งขันกันในระดับที่เพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) ซึ่งภาครัฐได้มีนโยบายมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรม เทคโนโลยี ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาให้ SMEs เติบโตและแข็งแกร่ง มีนวัตกรรมมีคุณค่า และคุณภาพ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ประเทศไทยได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นในการก้าวสู่การเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมภายใต้บริบทการแข่งขัน ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว(สุชาติ อำนางจิภาวี, ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง, เพ็ญศรี นิรินัง และจิระพันธ์ สกุนดา, 2564) โดยในปัจจุบันจากสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2563 (ข้อ 1.5) ได้รายงานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของ MSME และมาตรการ

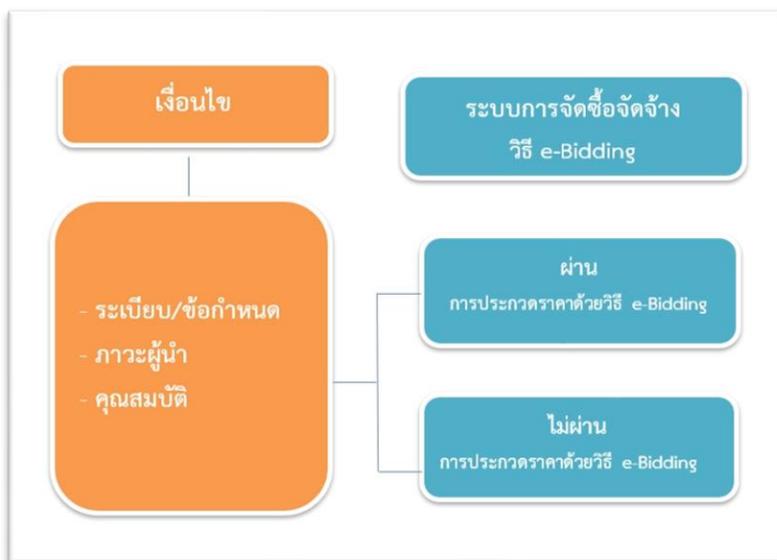
ส่งเสริม MSME ให้สามารถเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ในปีงบประมาณ 2562 มี MSME ที่ยื่นเสนอราคาในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต่าง ๆ จำนวน 61,956 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.8 ของ MSME ที่เป็นนิติบุคคลทั้งหมด โดยปัญหาหรืออุปสรรค ที่ MSME ไม่สามารถเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ได้แก่ การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดเตรียมเอกสาร การวางหลักประกันทางการเงิน รายการเอกสารประกอบการยื่นเสนอราคามีจำนวนมาก (ตรีเพชร จิตรมहिมา, 2562) ทั้งนี้ การให้ความสำคัญกับเกณฑ์การคัดเลือกที่พิจารณาราคาเป็นสำคัญซึ่งส่วนใหญ่ MSME จะขาดความสามารถในการแข่งขันด้านราคาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการรายใหญ่ ทั้งนี้จากการสำรวจความคิดเห็นของ MSME ในเดือนกันยายน 2563 พบว่า สิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการให้ภาครัฐแก้ไขมากที่สุดในการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ได้แก่ การปรับขั้นตอนและกฎระเบียบให้เข้าถึงได้ง่าย การปรับหลักเกณฑ์การค้ำประกันสัญญา การเร่งการเบิกจ่ายให้เร็วขึ้นการปรับเกณฑ์ราคาจัดซื้อจัดจ้างให้สูงขึ้น การกระจายโครงการให้เข้าถึงกิจการรายใหม่ การให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนระเบียบวิธีการเข้าถึงและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง (สุวารินทร์ จอมคำ และ จิรวัดณ์ เมธาสุทธิรัตน์, 2564) โดยจากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจ SME ได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานภาครัฐนั้นเป็นเรื่องสำคัญแต่ประเด็นที่สำคัญกว่าก็คือ ทำอย่างไรจะผลักดันให้ภาคธุรกิจขนาดย่อม สามารถเข้าถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างจากภาครัฐอย่างแท้จริง (กรกร อ่อนน้อม และณาน เรืองธรรมสิงห์, 2562)

ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวมาข้าง ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ โดยเลือกศึกษารูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding ว่าปัจจัยที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิตสามารถเข้าถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ และสามารถสรุปประเด็นข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม ตลอดจนมีแนวทางเสนอต่อภาครัฐที่จะส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต สามารถเข้าถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและจัดทำข้อมูลใหม่ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุดจากประเภทธุรกิจการผลิต จำนวน 3 บริษัท ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้แทนจากบริษัท S.K.POWERABLE CO.,LTD
- 2.2 ผู้แทนจากบริษัท DESIGN-ALTERNATIVE CO.,LTD.
- 2.3 ผู้แทนจากบริษัท NEOLAB INTERNATIONAL CO.,LTD.

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และได้ดำเนินการ

สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของงานวิจัย
  - 3.2 ดำเนินการสร้างสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
  - 3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒินำข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
  - 3.4 เมื่อตรวจสอบเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวกับเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ได้นำมาถอดความแบบคำต่อคำ และจัดกลุ่มประเด็นเนื้อหาให้สอดคล้องกับคำถามตาม วัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เลือกใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนา (บุษกร เชี่ยวจินตนาการ, 2561)
5. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการเก็บรักษาความลับ ความปลอดภัย คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคามอารมณ์ ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ดังนี้
- 5.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตจดบันทึกทapeไว้ เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล
  - 5.2 ผู้วิจัยอธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้และถ้าหากตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยสามารถถอนจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด
  - 5.3 เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล
  - 5.4 ตลอดจนการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้
  - 5.5 ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย
  - 5.6 ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เช่น สะเทือนใจ คับข้องใจจนไม่สามารถพูดคุยต่อไปได้ ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและอยู่เป็นเพื่อนให้กำลังใจ โดยการสัมผัสจับมือผู้ให้ ข้อมูล โอบไหล่ด้วยความสวัสดี และรอนกว่าผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะพูดคุยต่อถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมหรือ ประสงค์ที่จะยุติการสนทนา ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อเลือกเวลานัดหมายในครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต โดยผู้วิจัยสรุปผลการศึกษารายงานซึ่งมีรายละเอียดของนำเสนอได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต พบว่าการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding โดยบริษัท ได้ทำการศึกษาระบบการการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คิดว่าการอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และการระบุแนวทางในการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนครบถ้วน ซึ่งทำให้เข้าใจยาก ประกอบกับบริษัท เป็นผู้ค้ารายใหม่ ไม่เคยดำเนินการเกี่ยวกับขั้นตอนและระบบจัดซื้อจัดจ้างมาก่อน ประกอบกับไม่มีประสบการณ์ติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของข้อมูลระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้การดำเนินการด้านเอกสาร ข้อมูลในระบบไม่ถูกต้องครบถ้วน ส่งผลให้ผู้ประกอบการพลาดในการเข้าถึง การประกวดราคาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ซึ่งการดำเนินงานภายใต้ต้นทุนที่สูง ส่งผลทำให้การยื่นเสนอราคาที่สูงกว่าคู่แข่ง เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งทำให้ยากในการแข่งขันด้านราคากับคู่แข่ง ประกอบกับหน่วยงานภาครัฐใช้วิธีการกำหนดราคาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ทำให้ผู้บริษัท พลาดการพิจารณา โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท S.K.POWERABLE CO.,LTD, พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การที่หน่วยงานภาครัฐนำกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ นั้น ทำให้บริษัท ได้รับทราบการเปิดประกวดราคาจากสื่อโซเชียลมีเดีย และเว็บไซต์ทางหน่วยงานของรัฐเร็วขึ้น และการเข้าระบบสามารถทำได้ง่าย ซึ่งการซื้อหรือรับเอกสารประกวดเราก็สามารถดาวน์โหลดข้อมูลต่าง ๆ จากเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ /กรมบัญชีกลางได้เลย ซึ่งการดำเนินงานตามระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) โดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) หน่วยงานภาครัฐ ผู้ปฏิบัติจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบจะต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบเพื่อให้ข้อมูลเกิดความถูกต้องครบถ้วน และต้องมีความสามารถในการอธิบายหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้อย่างดี และควรมีความสามารถในการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสัมพันธ์กับทางหน่วยงานภาครัฐในระดับหนึ่ง เนื่องจากการบันทึกข้อมูล หากเกิดข้อผิดพลาดในการส่งประกวดราคา จะทำให้ส่งผลต่อหน่วยงานของรัฐ และบริษัท ได้ ดังนั้น ทางบริษัท จึงให้ความสำคัญในทุกภาคส่วน ทั้งภายในองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท DESIGN-ALTERNATIVE CO.,LTD., พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การรับข้อมูลข่าวสารการเปิดประกวดราคา ส่วนหนึ่งบริษัทฯ จะได้รับข้อมูลจากเครือข่ายที่เป็นผู้รับเหมาด้วยกัน ติดต่อมาเพื่อขอให้เข้าร่วม เช่น งานก่อสร้างปรับปรุงอาคาร โดยจะประสานเพื่อขอราคางานเฟอร์นิเจอร์จากทางบริษัทฯ เรา ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่บริษัทฯ เราจะได้งาน โดยบริษัทฯ มองว่าเป็นอีกโอกาสหนึ่งในการเริ่มต้นเข้าประกวดราคากับหน่วยงานภาครัฐโดยวิธีวิธี e-Bidding สำหรับบริษัทที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมประกวดราคา ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding โดยบริษัทฯ ยอมรับว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding เป็นระบบที่ง่ายต่อการเข้าถึง และสามารถตรวจสอบได้ โดยระบบจะมีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ครบ เช่น ราคากลางงบประมาณ รวมทั้งคุณลักษณะและรูปแบบของงาน ส่วนขั้นตอนของการซื้อและรับเอกสารประกวดราคา ก็สะดวกโดยบริษัทฯ สามารถเข้าไปโหลดเอกสารในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ได้เลย และส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าของ แต่บางกรณีมีค่าใช้จ่ายส่วนนี้ บริษัทฯจะต้องชำระก่อนถึงจะโหลดเอกสารได้ แต่ก็สามารถชำระค่าเอกสารผ่าน Mobile Banking หรือ ชำระผ่านช่องทางผ่านเคาน์เตอร์ / ATM / Internet Banking) ได้ถือว่าสะดวกด้วยในสถานการณ์แบบนี้ ระบบราชการควรส่งเสริมให้หน่วยงานนำช่องทางการสื่อสารแบบออนไลน์มาใช้ เพื่อลดขั้นตอนและลดเอกสาร ประหยัดทั้งเวลาและ ทรัพยากร”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท NEOLAB INTERNATIONAL CO.,LTD., พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การดำเนินการเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานภาครัฐควรจัดฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอนกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 พร้อมทั้งการสื่อสารและการให้ข้อมูล ควรมีแบบฟอร์ม ใบประกาศผู้ชนะการเสนอราคา งานซื้อ/จ้าง และใบตรวจรับพัสดุระบุให้ชัดเจน และถูกต้องสำหรับผู้ค้ารายใหม่ที่เข้ามาติดต่อกับสำนักงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ค้า ให้สามารถจัดเตรียมเอกสารให้พร้อมในการมาติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ และนำข้อมูลลงในระบบให้ครบถ้วนถูกต้อง ตลอดจนจัดทำคู่มือขั้นตอนสมัครสำหรับผู้ค้ารายใหม่เพื่อลดปัญหาการไม่เข้าใจขั้นตอนในการสมัครผู้ค้ากับกรมบัญชีกลาง ตลอดจนชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มลงทะเบียนผู้ค้ากับภาครัฐ ถึงระยะเวลาการเบิกจ่าย เพื่อให้ผู้ค้าทราบ”

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐฯ ระบุแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีความยุ่งยาก ซับซ้อน หลายขั้นตอน ขาดความคล่องตัว ไม่มีความยืดหยุ่น และไม่สามารถลดขั้นตอน

หรือแก้ไขปัญหาได้ในกรณีเร่งด่วน โดยระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) บางครั้งไม่สามารถใช้ได้อย่างต่อเนื่อง (ระบบไม่เสถียร) ส่งผลให้การดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างไม่ต่อเนื่องซึ่งพบว่าปัญหาของผู้เกี่ยวข้องกับการประมูลด้วยอิเล็กทรอนิกส์ โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดการอบรม กฎระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประมูลด้วยอิเล็กทรอนิกส์อย่างสม่ำเสมอ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ค้า ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบและข้อกำหนด คือผู้ปฏิบัติที่ยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งแนวทาง วิธีการที่ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลถึงผู้ค้าที่ขาดประสบการณ์ ทำให้พลาดโอกาสในการเข้าถึงขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างกับภาครัฐได้โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท S.K.POWERABLE CO.,LTD, พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “โดยบริษัท เอสเคเพาเวอร์เอเบิล จำกัด ดำเนินงานเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการแก่ลูกค้าภายในประเทศ ผลงานจากการดำเนินงานได้รับรางวัลรับรองผลิตและติดตั้งได้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ISO9001:2015, ISO14001:2015, ISO45001:2018, Green Industry Level 3, SEFA และมีประสบการณ์ในการเสนองานผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องและส่วนใหญ่จะได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้ชนะการประกวดราคา เฉลี่ยการประกวดราคา 1 ปี มีการเปิดประกวดราคา ประมาณ 50 ครั้ง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา 60% ซึ่งทางผู้บริหารของบริษัทฯ ได้มีแนวคิดในเรื่องวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองปัญหาและโอกาสได้หลายมิติและมีอำนาจตัดสินใจที่เด็ดขาดพร้อมมีแผนรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า และมีเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา การสะท้อนแนวคิดการดำเนินธุรกิจ SMEs ให้มีความยั่งยืนโดยมีความคิดเห็นที่ภาครัฐควรส่งเสริมและให้โอกาสผู้ประกอบการ SMEs โดยหาตลาดผู้ซื้อและขยายช่องทางการตลาด พร้อมทั้งแนะนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะเข้าถึงผู้ซื้อได้มากขึ้น”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท DESIGN-ALTERNATIVE CO.,LTD., พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “สิ่งที่บริษัทฯ เราใช้เป็นเกณฑ์ในการตั้งราคาในการเข้าร่วมประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding โดยบริษัทฯ จะพิจารณาจากปริมาณงาน รูปแบบของงาน มาจากการวางรูปแบบของหน่วยงานต่าง ๆ และนำราคากลางมาเพื่อตั้งราคาลินค้าประเภทนั้น ๆ ซึ่งบางครั้งจะต้องอาศัยหน่วยงานหรือบริษัทที่เป็นเครือข่ายต่าง ๆ มาช่วยในการออกแบบและทำราคาในเบื้องต้น จากนั้นหน่วยงานภาครัฐ จะนำราคาที่ได้มาตั้งเป็นราคากลาง ซึ่งอาจจะมีการปรับช่วงราคาที่ได้มาเล็กน้อย ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีเครือข่ายหรือมีคอนเนคชั่น

(Connection) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding อย่างสมบูรณ์ เช่น บางครั้งราคาเท่ากัน คุณภาพเท่ากัน แต่ความสัมพันธ์ต่างกัน ก็มีผลต่อการผ่านเกณฑ์ ซึ่งบริษัทฯ เราให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ไม่น้อยกว่าคุณภาพสินค้าเช่นกัน”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากบริษัท NEOLAB INTERNATIONAL CO.,LTD., พฤษภาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การแสดงข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของครุภัณฑ์ไม่ชัดเจน ทำให้กระบวนการจัดทำเอกสารเสนอราคาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ซื้อ ส่งผลให้การเสนอราคาไม่ได้รับการพิจารณา ประกอบด้วยประสบการณ์ในการเข้าร่วมการประกวดราคาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ไม่มากพอทำให้พลาดโอกาสในการผ่านการประกวดราคา/ประมูล”

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่ากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต มีผลมาจากการเข้าถึงวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ประกอบการ ความต่อเนื่องของการยื่นการประกวดราคา จะเห็นได้จากข้อมูลพบว่าบริษัทฯ ที่ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมประกวดราคาให้ความเห็นว่าระเบียบข้อกำหนดมีความยุ่งยาก ไม่ชัดเจนส่วนบริษัทที่เคยเข้าร่วมประกวดราคา ให้ความเห็นว่าระเบียบข้อกำหนดเกี่ยวกับการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) โดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) มาใช้ทำให้ผู้ค้าสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่จะต้องนำวิธีการไปพัฒนากับตัวบุคคลที่ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้นก็จะสามารถเข้าถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริษัทฯ ที่เข้าร่วมประกวดราคาและมีผลการพิจารณาอย่างต่อเนื่อง ให้ความเห็นว่าระเบียบและข้อกำหนดมีความ สะดวกสบายมากขึ้นในการยื่นซอง พร้อมทั้งมีการงดดุลการใช้อำนาจ สามารถอุทธรณ์ได้ ทำให้การดำเนินการเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติเดียวกันได้ มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนมีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทำให้การจัดซื้อจัดจ้างสามารถตรวจสอบได้ ลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของของกรกช อ่อนน้อม และณาน เรือนธรรมสิงห์ (2562) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละแห่งมีความสอดคล้องกันปัญหาด้านการจัดหาพัสดุยังมีปัญหาอยู่มากในเรื่องความต้องการพัสดุ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญในการวางแผน ด้านการบริหารสัญญา พบว่า การบริหารสัญญางานก่อสร้างไม่ตรงตามแบบที่ระบุไว้ในสัญญา เมื่อถูกตรวจสอบและพบข้อผิดพลาดองค์กรก็จะได้รับความเสียหาย พร้อมทั้ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐธิดา ชูแก้ว, ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์และสุคนธ์ เครือน้ำคำ (2560) พบว่า ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในระเบียบพัสดุส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ พัสดุอยู่ในระดับดี ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่าประสิทธิภาพของระบบการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมีระเบียบการปฏิบัติงานที่ยุ่งยากหลายขั้นตอนขาดความคล่องตัว ไม่มีความยืดหยุ่น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วนได้ นอกจากนี้ระเบียบไม่สามารถป้องกันการสมยอมในการเสนอราคาและระเบียบกำหนดให้พิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดทำให้สินค้าไม่มีคุณภาพมาใช้งานตามลำดับ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าเงื่อนไขที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธี e-Bidding กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจการผลิต ซึ่งมีผลมาจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต รายใหม่ที่ขาดประสบการณ์เข้าร่วมประกวดราคาในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) โดยการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ e - Bidding ประกวดราคา หรือไม่ได้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง และไม่เคยผ่านการพิจารณาในการประกวดราคา ขาดความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไม่ตลอดจนขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง การตีความต่าง ๆ ไม่ชัดเจน ส่งผลให้พลาดในการยื่นประกวดราคาการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการแสดงผลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของครุภัณฑ์ที่ไม่ชัดเจน จะทำให้กระบวนการจัดทำเอกสารเสนอราคาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ซื้อ ส่งผลให้การเสนอราคาไม่ได้รับการพิจารณา และสิ่งสำคัญที่ทำให้พลาดโอกาสในการผ่านการประมูล คือประสบการณ์ในการเข้าร่วมการประกวดราคาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) บริษัทฯ ที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐฯ อย่างต่อเนื่องมีโอกาสที่จะผ่านการประมูลมากกว่า เพราะมีความเข้าใจกระบวนการขั้นตอน และวิธีการนำเสนอข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการกับคู่ค้า สามารถยื่นข้อเสนอที่ตอบโจทย์ความต้องการของคู่ค้าได้อย่างครบถ้วน โดยอาจสรุปได้ว่าประสบการณ์ในการเข้าร่วมประกวดราคาในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) โดยการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ e - Bidding ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต สามารถเข้าถึงและผ่านการประกวดราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ e - Bidding ได้มากกว่าผู้ค้าที่ไม่มีประสบการณ์ ซึ่งภาวะผู้นำขององค์กรเป็นส่วนผลักดันให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เกิดเครือข่ายสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกองค์กร กระทั่งบรรลุเป้าหมาย โดยมีระเบียบและข้อกำหนดของระบบจัดซื้อจัดจ้างวิธี e - Bidding เป็นกระบวนการขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Camilleri, 2019; Nguyen & Waring, 2013; ศิริระ สัตยไพศาล และอนุพงศ์ อวีรุทธา, 2562) พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีขนาดขององค์กร ภาคอุตสาหกรรม และประเภทของ ธุรกิจแตกต่างกัน มีระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงาน ความ คาดหวังเกี่ยวกับความพยายาม อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขความสะดวกในภาพรวม

ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่าบริบทขององค์กร เช่น ขนาดขององค์กร ภาคอุตสาหกรรม และประเภทของธุรกิจ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้นมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี โดยจากการศึกษาของ อรจันทร์ ศิริโชติ (2564) พบว่า SMEs ที่มีขนาดขององค์กรแตกต่างกัน มีประเด็นมีประโยชน์กับงานและมีโอกาสมีรายได้เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อความสำเร็จจากการทำงานจากเทคโนโลยี ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐ SMEs และนักการตลาดต้องนำไปประยุกต์กับงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนการยอมรับและการใช้งานเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้ SMEs แข่งขันในตลาดระดับสากลได้ สามารถเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิตที่สามารถเข้าถึงระบบจัดซื้อจัดจ้างระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ e – Bidding จำเป็นต้องมีความเข้าใจและศึกษาระเบียบข้อบังคับของระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อย่างชัดเจน ตลอดจนจะต้องส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาตนเองให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ส่งเสริมความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการประสานงานร่วมผลักดันข้อเสนอให้ประสบความสำเร็จ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการประเมินความเสี่ยงและวางระบบควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต มีประสิทธิภาพ เกิดเครือข่ายสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกองค์กร กระทั่งบรรลุเป้าหมายโดยมีระเบียบและข้อกำหนดของระบบจัดซื้อจัดจ้างวิธี e – Bidding เป็นกระบวนการขั้นตอนสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลเงินไซที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกผู้นำที่ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต ในการศึกษา และได้คัดเลือกกลุ่มจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ e – Bidding ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยในการศึกษา เนื่องจากในการเปิดเผยข้อมูลยังมีข้อจำกัด และอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีการเข้าถึงข้อมูล จำเป็นต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องทั้ง หน่วยงานภาครัฐ และผู้ค้า และขยายกลุ่มการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

1.2 การศึกษาเป็นการศึกษาในระบบ e – Bidding หากมีการนำผลการดำเนินงานในส่วนขอกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประเภทธุรกิจต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับระบบการประมูลแบบเดิม (ระบบ e – Auction) จะสามารถเห็นถึงความแตกต่างของระบบ และข้อดี ข้อเสียของการใช้งานระบบประมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 แบบเพื่อให้เห็นแนวทางในการสร้างโอกาสสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต รวมทั้งการจัดกลุ่มคำถามใหม่ที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SME) ประเภทธุรกิจด้านการผลิต ที่ต่างไปจากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้สามารถเห็นถึงความแตกต่างของแต่ละประเภทธุรกิจที่มาใช้ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรกร อ่อนน้อม และณาน เรืองธรรมสิงห์. (2562). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 222–233.
- เชษฐธิติดา ชูแก้ว, ธนสุวิทย์ ทับทิมรัญ และสุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2560). ปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. *ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 8*, 648–659. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ตรีเพชร จิตรมहीมา. (2562). การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตตามกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุษกร เชี่ยวจินตาทานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 13(25), 103–118.
- วารินทร์ จอมคำ และจิรวัดณ์ เมธาสุทธิรัตน์. (2564). ธรรมภิบาลในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(4), 25–37.
- ศิริระ สัตยไพศาล และอนุพงศ์ อวิรุทธา. (2562). การยอมรับเทคโนโลยีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และโอกาสทางธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจสตาร์ทอัพ. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(3), 41–50.
- สุชาติ อำนางจิภาวี, ศิริวัฒน์ เปลียนบางยาง, เพ็ญศรี จิรินัง และจิระพันธ์ สกฤษณา. (2564). นโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความยั่งยืน. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 8(3), 56–66.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4* (พ.ศ. 2560–2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

อรจันทร์ ศิริโชติ. (2564). การยอมรับเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 1-15.

Camilleri, M.A. (2019). The SMEs' technology acceptance of digital media for stakeholder engagement. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 26(4), 504-521.

Nguyen, T.H., & Waring, T.S. (2013). The adoption of customer relationship management (CRM) technology in SMEs: An empirical study. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 20(4), 824-848.